

Resultatrekneskap

Alle tall i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2017	2016
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Basisramme	2,3	6 326 487	6 593 160
Aktivitetsbasert inntekt	2,3	3 921 719	3 726 041
Anna driftsinntekt	2,3	871 301	857 259
Sum driftsinntekter		11 119 507	11 176 460
DRIFTSKOSTNADER			
Kjøp av helsetenester	4	348 208	336 116
Varekostnad	5	1 300 715	1 459 206
Lønn og andre personalkostnader	6	7 673 706	7 399 191
Ordinære avskrivningar	9	494 352	456 289
Andre driftskostnader	7	1 206 616	1 351 264
Sum driftskostnader		11 023 596	11 002 066
Resultat frå drifta		95 911	174 394
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter	8	6 971	15 341
Andre finanskostnader	8	15 138	14 263
Netto finansresultat		-8 167	1 078
Resultat før skattekostnad		87 744	175 472
RESULTAT FOR ÅRET		87 744	175 472
OVERFØRINGAR:			
Overført annan egenkapital	15	87 744	175 472
Sum overførningar		87 744	175 472

Balanse

Alle tall i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2017	2016
EIGEDLAR			
Anleggsmidler			
<hr/>			
Varige driftsmidler	9		
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	9	7 268 698	5 887 923
Medisinskteknisk utstyr, inventar, transportmiddel o.l	9	997 822	966 604
Anlegg under utføring	9	809 703	2 089 141
Sum varige driftsmidler		9 076 223	8 943 669
<hr/>			
Finansielle anleggsmidler			
Investering i felleskontrollert verksemd og tilknyttta selskap	10	7 057	7 057
Investering i andre aksjar og partar	10	418 951	377 034
Andre finansielle anleggsmidler	11	3 000	3 000
Pensjonsmidlar	16	284 757	715 292
Sum finansielle anleggsmidler		713 766	1 102 383
<hr/>			
Sum anleggsmidler		9 789 988	10 046 052
<hr/>			
Omløpsmidlar			
Varer	12	10 660	11 624
Krav	13,23	1 011 933	453 410
Bankinnskot, kontantar og liknande	14	252 203	404 939
Sum omløpsmidlar		1 274 797	869 974
<hr/>			
SUM EIGEDLAR		11 064 785	10 916 026

Balanse

Alle tall i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2017	2016
EIGENKAPITAL OG GJELD			
Eigenkapital			
Innskoten eigenkapital			
Føretakskapital	15	100	100
Annan innskoten eigenkapital	15	5 915 981	5 915 981
Sum innskoten eigenkapital	15	5 916 081	5 916 081
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital	15	87 242	-502
Sum opptent eigenkapital	15	87 242	-502
Sum eigenkapital		6 003 323	5 915 579
Gjeld			
Avsettingar for forpliktingar			
Pensjonsforpliktingar	16	192 838	63 640
Andre avsettingar for forpliktingar	17	672 033	526 198
Sum avsettingar for forpliktingar		864 872	589 838
Anna langsiktig gjeld			
Langsiktig gjeld til føretak i samme konsern	18,23	2 056 587	1 969 586
Sum anna langsiktig gjeld		2 056 587	1 969 586
Sum langsiktige forpliktingar og anna langsiktig gjeld		2 921 459	2 559 423
Kortsiktig gjeld			
Skuldige offentlege avgifter		461 119	514 732
Anna kortsiktig gjeld	19,23	1 678 885	1 926 292
Sum kortsiktig gjeld		2 140 003	2 441 023
Sum gjeld		5 061 462	5 000 447
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD		11 064 785	10 916 026

Bergen, 31.12.2017 / 22.03.2018
Styret for Helse Bergen HF

Svein Gjedrem
Styreleiar

Rolf Martin Tande

Signy Midtbø Riisnes
Nestleiar

Anne-Margrete Bollmann

Per Karlsen

Mona Haugland Hellesnes

Bjørn Østbø

Arvid Langeland

Irene Hopsdal

Karen-Anne Stordalen

Geir Arne Sunde

Eivind Hansen
Administrerande direktør

Kontantstrømoppstilling

Helse Bergen HF

Alle tall i 1000 NOK

	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter:		
Årsresultat	87 744	175 472
Tap/vinst ved sal av anleggsmidler	5 517	1 388
Ordinære avskrivningar	494 352	456 289
Endring i omløpsmidlar	-557 560	23 441
Endring i kortsiktig gjeld	-301 020	-81 102
Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbetalningar i pensjonsordninger	559 733	56 510
Inntektsført investeringstilskott	-43 697	-36 903
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	245 069	595 095
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter:		
Innbetaling ved sal av varige driftsmidler	12 595	562
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-645 017	-992 865
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle eiendeler	-41 918	-38 740
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-674 340	-1 031 043
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter:		
Innbetaling ved opptak av ny langs. gjeld	171 712	325 802
Utbetaling ved nedbetaling av langs.gjeld	-90 186	-70 889
Innbetaling av investeringstilskott	175 007	160 275
Endring andre langsiktige forpliktingar	20 000	-9 500
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	276 534	405 689
Netto endring i likviditet	-152 736	-30 259
Likvide midlar 01.01	404 939	435 198
Likvide midlar 31.12	252 203	404 939
Unytta trekkramme per 31.12	176 500	400 244
Likviditetsreserve 31.12	428 703	805 184
Innvilga kredittramme 31.12	176 500	694 800

Note 1

Rekneskapsprinsipp

Generelt om rekneskapen

Rekneskapen for 2017 er sett opp i samsvar med Rekneskapslova av 1998 og god rekneskapskikk. Rekneskapen for året består av resultatrekneskap, balanse, kontantstraumoppstilling og noteopplysingar. Rekneskapen er bygd på grunnleggjande prinsipp for rekneskap i samsvar med god norsk rekneskapsskikk; transaksjonsprinsippet, oppteningsprinsippet, samanstillingsprinsippet, varsemdprinsippet, kongruensprinsippet, sikring, beste estimat, konsistent bruk av prinsipp og føresetnad om vidare drift. Ved utarbeidinga av rekneskapen må leiinga byggje på føresetnader og estimat som vil påverke rekneskapsførte verdiar av eigedelar, gjeld, inntekter og kostnader, samt noteopplysingar vedkommande forpliktingar med vilkår. Faktiske tal kan avvike frå dei opphavlege estimata.

Helse Bergen HF blei stifta 01.01.2002 etter lov om helseføretak. På same tida blei anleggsmiddel og forpliktingar netto kr 3.981.292 overført til Helse Bergen HF som eit tingsinnskot.

Som følge av at helseføretaka er non-profit-verksemder der eigar har stilt krav om resultatmessig balanse i drifta, men ikkje krav til avkastning på innskoten kapital, representerer bruksverdi verkelig verdi for anleggsmidla.

I opningsbalansen er bruksverdi sett til attkjøpsverdi redusert for slit og elde og justert for teknisk standard. Der det på overtakingstidspunktet var kjent at bygga ikkje ville bli tatt i bruk eller bare tatt i bruk for ei kortare periode, er verdien på opningsbalansen redusert. For bygg og tomter er denne verdien basert på takstar utarbeidd av uavhengige miljø hausten 2001.

Konsolidering

Helseføretaket går inn i konsernrekneskapen til Helse Vest RHF og utarbeider ikkje eige konsernrekneskap.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld omfattar poster som forfell til betaling innan eit år etter innkjøpstidspunktet, samt poster som knytter seg til varekrinsløpet. Andre poster er klassifiserte som anleggsmidlar/langsiktig gjeld. Omløpsmidlar er vurderte til lågaste av innkjøpskost og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmiddel blir vurderte til kostpris, men blir nedskrivne til verkeleg bruksverdi ved verdifall som ikkje må ventast å vere forbigåande. Langsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Pengeposter i utanlandsk valuta er rekna om til norske kroner per 31.12 i rekneskapsåret.

Prinsipp for inntektsføring

Rammetilskot

Rammetilskot frå Helse Vest blir inntektsført i det året tilskotet er gitt for.

Aktivitetsbaserte inntekter (ISF/innsatsstyrt finansiering og polikliniske behandlingar)

ISF inntektene, inntekter frå eigendelar samt refusjon frå HELFO er knytt opp mot produksjon i helseføretaka, og inntektsføringa skjer i den perioden aktiviteten er utført.

Inntekter vedkommande pasientar busett i andre regionar som er behandla i helseføretaket er ført i rekneskapen som gjestepasientinntekter under aktivitetsbaserte inntekter. Inntekter vedkommande egne pasientar behandla i andre regionar er ført som ISF-inntekt under aktivitetsbasert inntekt.

Øyremerka tilskot

Øyremerka tilskot blir inntektsførte i den perioden kostnadene med aktiviteten blir rekneskapsførte. Gjeld tilskotet investeringar blir inntektene førte i same perioden som avskrivningane på dei aktuelle investeringane.

Andre inntekter

Sal av varer blir inntektsført ved levering. Tenester blir inntektsførte i den perioden dei blir utførte.

Immaterielle eigedelar

Immaterielle eigedelar som ein ventar vil gi framtidige inntekter/bruksverdi for føretaket, er aktiverte.

Utgifter knytte til forskning og utvikling blir kostnadsførte jamt. I særskilde høve vil eigen forskning og utvikling kunne medføre at det blir framkalla ein eigen godtgjort og vesentleg kontantstraum. Om slike kontantstraumar kan forventast, blir slik forskning og utvikling aktivert.

Varige driftsmiddel

Varige driftsmiddel blir oppførte i balansen til historisk innkjøpskost trekte frå akkumulerte lineære avskrivningar. Eit driftsmiddel blir sett som varig om det har ei økonomisk levetid på over tre år, og ein kostpris på over kr 100 000.

Påkostingar eller betringar blir lagde til driftsmiddelets kostpris og avskrivne i takt med driftsmidlet, mens utgifter til vedlikehald og reparasjonar blir kostnadsførte etter kvart som de kjem på. Renter som relaterer seg til anlegg under oppføring blir aktiverte som ein del av kostprisen.

Ved sal og utrangering av anleggsmiddel blir vinning ført under andre driftsinntekter og tap under andre driftskostnader

Avskrivningar

Ordinære avskrivningar er utrekna lineært over den økonomiske levetida til driftsmiddelet med utgangspunkt i historisk kostpris. Tilsvarande prinsipp blir lagt til grunn for immaterielle eigedelar. Avskrivningane er klassifiserte som driftskostnader.

Nedskrivning

Nedskrivningar av varige driftsmiddel og immaterielle eigedelar blir vurderte når det ligg føre indikasjonar på verdifall for eigedelane. Dersom attkjøpsverdien er lågare enn balanseført verdi, blir balanseført verdi skriven ned til attkjøpsverdien. Verdien er det høgaste av netto salsverdi og bruksverdi (kostnad til tilsvarande nykjøp etter slit og elde og faktisk bruk). Nedskrivninga blir reversert i den grad grunnlaget for nedskrivninga ikkje lenger er til stades.

Behandling av dotterføretak og heileigde selskap og tilknytt verksemd

Slike selskap blir vurdert etter kostmetoden i selskapsrekneskapen. Investeringa er vurdert til innkjøpskost for aksjane med mindre det har vore nødvendig med nedskrivning. Det er gjort nedskrivning til verkeleg verdi når verdifall har årsaker som ikkje blir vurderte som forbigåande, og det må sjåast naudsynt etter god rekneskapsskikk. Nedskrivningar er førte attende når grunnlaget for nedskrivning ikkje lenger er til stades.

Utbytte og andre utdelingar er inntektsførte same år som dei er avsette i dotterselskapet. Dersom utbyttet overstig det tilbakehaldne resultatet etter kjøpet, representerer den overskytande delen tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingane er trekte frå verdien på investeringa i balansen.

Eigenkapitalinnskott i KLP

Eigenkapitaltilskot KLP er separate finansielle eigedelar og blir vurdert til kostpris, men blir nedskrivne til verkeleg verdi ved verdifall som ikkje må ventast å vere forbigåande.

Varelager og varekostnad

Lager av innkjøpte varer er verdsett til lågaste av innkjøpskost etter FIFO- prinsippet og verkeleg verdi. Om det av systemårsaker har vore umogeleg å nytte FIFO-prinsippet, er gjennomsnittsprisen lagd til grunn. Nedskrivning for pårekeleg ukurans er gjort i samsvar med god rekneskapsskikk.

Krav

Kundekrav og andre krav er førte i balansen til pålydande etter frådrag for avsetting til venta tap. Avsetting til tap kjem fram etter ei konkret vurdering av enkeltkrav og av dei samla krava.

Pensjoner

Pensjonsordninga er behandla i rekneskapen etter Norsk rekneskapsstandard for pensjonskostnader. Føretaksgruppa følgjer oppdatert rettleiing frå Norsk Regnskapsstiftelse justert for føretaksspesifikke forhold. Parameteren som er nytta går fram av note om pensjonar.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar blir utrekna etter lineær opptening basert på føresetnadar om diskonteringsrente, framtidig regulering av lønn, pensjonar og ytingar frå folketrygda, framtidig avkastning på pensjonsmidlar og føresetnader frå aktuaren om dødelegheit, frivillig avgang, osb. Pensjonsmidlar er vurderte til verkeleg verdi og trekte frå i netto pensjonsforpliktingar i balansen.

Endringar i forpliktinga som kjem av endringar i pensjonsplanar, blir resultatført på endringstidspunktet. Endringar i pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar som kjem av endringar og avvik frå føresetnadene for utrekningane (estimatendringar) er fordelte over estimert gjennomsnittleg attverande oppteningstid om avvika ved starten på året er over 10 prosent av det største av brutto pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar. Pensjonsordningar som viser netto forplikting, er førte opp i rekneskapen som gjeld, mens pensjonsordningar som viser netto midlar, er førte opp i balansen som eigedel. Arbeidsgivaravgift er lagt til for begge ordningane.

Netto pensjonskostnad (brutto pensjonskostnad trekt frå estimert avkastning på pensjonsmidlar) blir klassifisert som ordinær driftskostnad, og er presentert saman med lønn og andre ytingar.

Arbeidstakardelen av pensjonspremien er trekt frå i lønnskostnadene.

Pensjonsordninga tilfredsstillar krava i Lov om obligatorisk tenestepensjon.

Uvisse forpliktingar

Om det er meir sannsynleg enn ikkje at ei forplikting vil kome til oppgjær, og verdien kan bereknast påliteleg, blir det avsett for den uvisse forpliktinga etter beste estimat.

Segment

Inndelinga i segment bygger på interne styrings- og rapporteringsføremål i føretaket. Det blir presentert tal for verksemdsområda. Tala er avstemt mot årsresultat- og balanse i føretaket. Ein har i tillegg delt inntektene etter geografi med utgangspunkt i bustaden til pasientane.

Kontantstraumoppstilling

Kontantstraumoppstillinga er utarbeidd etter den indirekte metoden. Dette inneber at ein i analysen tar utgangspunkt i årsresultatet for føretaket for å kunne presentere kontantstraumar tilførte frå høvesvis ordinær drift, investeringsverksemd og finansieringsverksemd.

Konsernkontoordning

Det er etablert konsernkontoordning i SR-bank og DnB. Innskot og gjeld innanfor denne ordninga er i rekneskapen for føretaket klassifisert som kortsiktig krav/gjeld til Helse Vest RHF.

Valuta

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurderte etter kursen ved utgangen av rekneskapsperioden.

Endringar i rekneskapsprinsipp og feil

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp og korrigeringar av vesentlege feil i tidligare års rekneskap blir førte direkte mot eigenkapitalen og samanlikningstal er endra.

Samanlikningstal for førre året

Der ny klassifisering er meir korrekt, er samanlikningstal endra tilsvarende.

Nøytral meirverdiavgift – ny finansieringsordning for helseføretaka

Med verknad frå 1. januar 2017 blei det innført en ordning med nøytral meirverdiavgift for helseføretaka. Endra finansiering av føretaka inneber ein generell reduksjon både av inntekter og kostnader i rekneskapen for 2017 samanlikna med 2016. Endringa har ikkje ført til nokon prinsippendring i den avlagte rekneskapen og det er derfor ikkje utarbeida rekneskapstal som viser inntekter og kostnader som om ordninga hadde vore innført i 2016. Effekten på overordna nivå er likevel synleggjort i eiga note, jf. note 24. Nærare omtale av ordninga går også fram av same note

Skatt

Helseføretaket er ikkje skattepliktig etter statsføretakslova.

Note 2 Rapportering frå verksemda

Heile 1000 kroner

Inntekt for kvart verksemdsområde

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Somatikk	9 018 646	9 017 064
Psykisk helsevern VOP	1 138 147	1 159 597
Psykisk helsevern BUP	277 342	296 486
Tverrfagleg spesialisert behandling for rusmisbruk	249 191	254 254
Anna	436 182	449 058
Overføringar til dotterføretak		0
Sum	11 119 507	11 176 460

Verksemdsområde kalla «Anna» omfattar i hovudsak kostnader og inntekter knytt til ambulanse, pasienttransport, samt kostnader og inntekter som ikkje er del av spesialisthelsetenesta.

Det er lågare nivå på inntekter og kostnader i 2017 som følgje av innføring av nøytral meirverdiavgift. Dette er nærare omtala i note 24

Kostnad for kvart verksemdsområde

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Somatikk	8 439 875	8 470 387
Psykisk helsevern VOP	1 379 486	1 337 432
Psykisk helsevern BUP	342 148	317 262
Tverrfagleg spesialisert behandling for rusmisbruk	340 447	346 431
Anna	521 640	530 554
Kjøp av helsetenester frå dotterføretak		0
	11 023 596	11 002 066

Driftsinntekt fordelt på geografi

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Helse Vest sitt opptaksområde	10 885 481	10 964 969
Resten av landet	190 736	175 542
Utlandet	43 290	35 950
	11 119 507	11 176 460

Note 3 Driftsinntekter

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Basisramme	6 326 487	6 593 160
Aktivitetsbasert inntekt:		
Behandling av egne pasientar i eigen region	2 902 142	2 718 782
Behandling av egne pasientar i andre regionar	67 179	59 308
Behandling av andre sine pasientar i eigen region	190 736	175 542
Poliklinikkinntekter, laboratorium og radiologi	592 629	612 285
Anna aktivitetsbasert inntekt	169 034	160 125
Anna driftsinntekt		
Kvalitetsbasert finansiering	55 202	39 601
Øyremmerka tilskot til "Raskare tilbake"	17 392	15 768
Øyremmerka tilskot til andre føremål	287 795	309 529
Investeringstilskot ført til inntekt	43 697	36 903
Andre inntekter	467 215	455 458
Sum	11 119 507	11 176 460

Totale driftsinntekter

Inntekter kalla «Behandling av egne pasientar i eigen region» og «Behandling av egne pasientar i andre regionar» består av ISF-refusjonar.

Aktivitetstal

	2017	2016
Aktivitetstal somatikk		
Talet på DRG-poeng iht Sørge-for-ansvaret	131 771	130 299
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	136 579	134 953
Talet på polikliniske konsultasjonar	477 659	451 860
Aktivitetstal psykisk helsevern for barn og unge		
Talet på utskrivne pasientar frå døgnbehandling	354	317
Talet på polikliniske konsultasjonar	59 803	63 956
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	18 875	
Aktivitetstal psykisk helsevern for vaksne		
Talet på utskrivne pasientar frå døgnbehandling	2 749	3 690
Talet på polikliniske konsultasjonar	87 493	82 805
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	13 651	
Aktivitetstal tverrfagleg spes. rusbehandling		
Talet på utskrivne pasientar frå døgnbehandling	374	312
Talet på polikliniske konsultasjonar	57 520	66 532
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	9 310	

Aktivitetstala inkluderer ikkje aktivitet finansiert av «Raskare tilbake» - ordninga og eventuelle andre øyremerka midlar/særskilt finansiering.

Frå og med 2017 er den aktivitetsbaserte finansieringa av poliklinisk psykisk helsevern og poliklinisk tverrfagleg spesialisert rusbehandling overført til ISF-ordninga. I talet på polikliniske konsultasjonar for TSB og PH for 2017 inngår også de konsultasjonane som er finansiert gjennom ISF (DRG-poeng).

I samband med innføring av ISF-refusjon er det endra tellemåte når det gjeld talet på konsultasjonar.

Note 4 Kjøp av helsetenester

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar somatikk	155 132	148 066
Kjøp frå private helseinstitusjonar somatikk	2 251	625
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar psykiatri	19 682	26 615
Kjøp frå private helseinstitusjonar psykiatri	702	99
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar rus	24 919	23 295
Kjøp frå private helseinstitusjonar rus	0	-67
Kjøp frå utlandet	713	484
Sum gjestepasientkostnader	203 399	199 118
Innleie av helsepersonell frå vikarbyrå	19 926	20 134
Kjøp av andre ambulansetenester	10 940	12 155
Andre kjøp av helsetenester (inkl. avtalespesialistar)	113 943	104 709
Sum kjøp av andre helsetenester	144 809	136 999
Sum kjøp av helsetenester	348 208	336 116

Note 5 Varekostnader

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Legemiddel	602 992	654 536
Medisinske forbruksvarer	603 934	698 609
Andre varekostnader til eige bruk	93 690	105 875
Innkjøpte varer for videresal	98	186
Sum varekostnader	1 300 715	1 459 206

Reduserte kostnader vedkommende varekostnader 2017 samanlikna med 2016 har samanheng med innføring av nøytral meirverdiavgift jf. note 24.

Note 6 Lønn og andre godtgjersler

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Lønnskostnader	5 643 444	5 346 333
Arbeidsgivaravgift	789 435	751 057
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgivaravgift	1 163 876	1 220 796
Andre ytingar	95 573	96 415
- Balanseførte lønnskostnader eigne tilsette	-18 622	-15 410
Sum lønn og personalkostnader	7 673 706	7 399 191

Gjennomsnittleg tal på tilsette	12 283	12 239
Gjennomsnittleg tal på årsverk	10 056	9 901

	2017	2016
Godtgjersle til styret	1 271	1 263
Av dette godtgjersle til styreleiar	220	219

Godtgjersle til medlem av styret						Ytingar frå andre føretak i Helse Vest		
Namn	Tittel	Styre-honorar	Lønn	Anna godtgjersle	Sum	Teneste-periode	Honorar/lønn	Anna godtgjersle
Svein Gjedrem	Leiar	220.000		77	220.077	0101-3112		
Signy Midtbø Riisnes	Nestleiar	155.000			155.000	0101-3112		
Ivar Eriksen	Styre-medlem					0101-3112 (tjenesteperiode t.o.m. 21.2.18)	1.457.531	14.481
Anne-Margrete Bollmann	Styre-medlem	128.000			128.000	0101-3112		
Mona Haugland Hellesnes	Styre-medlem	128.000		1.704	129.704	0101-3112		

Bjørn Østbø	Styre- medlem	128.000			128.000	0101- 3112		
Arvid Langeland	Styre- medlem	128.000	554.091	470	682.561	0101- 3112		
Irene Hopsdal	Styre- medlem	128.000	485.047	4.870	617.917	0101- 3112		
Karen-Anne Stordalen	Styre- medlem	128.000	591.715	552	720.267	0101- 3112		
Geir Arne Sunde	Styre- medlem	128.000	1.657.416	4.995	1.790.411	0101- 3112		
Per Karlsen	Styre- medlem					Valgt inn i styret 21.2. 2018		
Rolf Martin Tande	Styre- medlem					Valgt inn i styret 21.2. 2018		
Sum		1.271.000	3.288.269	12.668	4.571.937		1.457.531	14.481

Det er ikkje gjeve lån eller garantiar til dagleg leiar og styreleiar i Helse Bergen HF.

Det er ikkje gjeve lån eller garantiar for andre leiande tilsette eller styremedlem i Helse Bergen HF.

Lønn og anna godtgjersle til leiande personell							Lønn frå andre føretak i Helse Vest jf lønns- og trekkoppgåve for 2017	
Namn	Tittel	Lønn	Pensjon	Anna godtgjersle	Sum	Teneste- periode 1)	Lønn	Pensjon og anna godtgjersle
Eivind Hansen	Adm. direktør	1.794.678	269.362	6.048	2.070.088	0101-3112		
Anne Sissel Faugstad	Viseadm. Direktør	1.439.978	182.266	5.189	1.627.433	0101-3112		
Clara Gjesdal	Viseadm. Direktør	1.412.523	198.173	4.889	1.615.585	0101-3112		
Askjell Utaaker	Divisjonsdir.	1.158.163	257.511	5.101	1.420.775	0101-3112		
Erik Vigander	Kommunikasjons dir.	275.000	336.483	1.340	612.823	0110-3112		
Mona Høgli	Kommunikasjons dir.	803.018	248.396	4.965	1.056.379	0101-3006		
Aleksander Valestrand	Konst. Kommunikasjons dir.	839.019	158.508	4.870	1.002.397	0107-3009		
Hanne Klausen	Klinikkdir.	1.586.352	218.755	5.022	1.810.129	0101-3112		
Hans Olav Instefjord	Divisjonsdir.	1.266.977	279.630	4.870	1.551.477	0101-3112		
John-Helge Heimdal	Klinikkdir.	1.425.091	190.714	4.870	1.620.675	0101-3112		
Kristin Pundsnes	Økonomi-og finansdir.	1.238.946	209.158	5.314	1.453.418	0101-3112		
Lars Birger Nesje	Avdelingsdir.	1.281.710	215.808	5.058	1.502.576	0101-3112		
Lasse Hatletvedt	Seksjonsleder	842.764	202.074	4.870	1.049.708	0101-3112		
Odd Andrew Storetvedt	Personal- og org.dir.	1.191.260	287.351	5.293	1.483.904	0101-3112		
Alf Henrik Andreassen	Avdelingdir.	1.301.693	169.605	5.437	1.476.735	0101-3112		
Anne Taule	Klinikkdir.	1.326.447	202.358	4.906	1.533.711	0101-3112		

Aslak Aslaksen	Avdelingsdir.	1.314.269	206.511	5.326	1.526.106	0101-31.12		
Britt Skadberg	Klinikkdir	1.292.349	245.732	4.870	1.542.951	0101-31.12		
Else-Marie Løberg	Avdelingsdir	1.321.555	270.788	4.936	1.597.279	0101-31.12		
Evelyn Neppelberg	Klinikkdir.	1.197.676	219.853	4.503	1.422.032	0101-31.12		
Gunnar Mellgren	Klinikkdir	1.467.129	190.918	5.295	1.663.242	0101-31.12		
Håkon Nordli	Klinikkdir.	1.239.070	208.881	4.870	1.452.821	0101-31.12		
Jon Wigum Dahl	Avdelingsdir.	813.666	179.651	4.948	998.187	0101-31.12		
Kahtan Al-Azawy	Avdelingsdir.	1.202.515	175.893	4.870	1.383.278	0101-31.12		
Kirsten Irene Stordal	Avdelingsdir.	1.273.584	247.323	4.870	1.525.777	0101-31.12		
Kjell Matre	Avdelingsdir.	1.747.943	164.411	5.381	1.917.735	0101-31.12		
Kjell Vikenes	Avdelingsdir.	1.417.240	227.016	4.870	1.649.126	0101-31.12		
Kjersti Agnete Erdal	Klinikkdir.	1.223.761	226.021	3.932	1.453.714	0101-31.12		
Lisbeth Rustad	Avdelingsdir.	983.671	185.218	6.971	1.175.860	0101-31.12		
Marit Grønning	Avdelingsdir.	1.067.710	217.066	4.870	1.289.646	0101-31.12		
Olav Mella	Avdelingsdir.	1.315.148	174.849	585	1.490.582	0101-31.12		
Rolf Abrahamsen	Direktør	969.160	154.634	7.363	1.131.157	0101-31.12		
Susanne Albrechtsen	Klinikkdirektør	1.439.035	221.671	4.870	1.665.576	0101-31.12		

1) Tenestetid/-periode er perioden i rekneskapsåret vedkommande har vore deltakar i føretaket si leiargruppe.

Erklæring om fastsetjing av lønn og godtgjersle

Helse Bergen HF definerer personer i stillingane administrerande direktør, fagdirektør, eigardirektør, kommunikasjonsdirektør, økonomi- og finansdirektør og personal- og organisasjonsdirektør som leiande personell.

Helse Bergen HF følgjer retningsliner for tilsetjingsvilkår for leiarar i statlege føretak og selskap (fastsett av Regjeringa Stoltenberg II 31.3.2011) kor hovudprinsippet er at

- Leiarlønn i føretaka skal være konkurransedyktig, men ikkje lønnsleiande samanlikna med tilsvarende selskap/føretak. Føretaket skal bidra til moderasjon i leiarlønningane.

Utgreiing leiarlønnspolitikken i 2017

Lønn og godtgjersle til administrerande direktør er behandla og fastsett av styret i styresak 89-17 A 10.10.2017. Lønn og godtgjersle for anna leiande tilsette er fastsett administrativt. Helse Bergen HF har lagt til grunn retningsliner fastsett i føretaksmøte.

Lønn til medlem i leiargruppa blei i 2017 justert slik:

Namn	Tittel	Ny lønn	Gammal lønn	Auke i prosent
Eivind Hansen	Adm. direktør	1.782.600	1.740.800	2,4%
Anne Sissel Faugstad	Viseadm. direktør	1.456.200	1.424.900	2,2%
Clara Gjesdal	Viseadm. direktør	1.430.700	1.400.000	2,2%
Alf Henrik Andreassen	Fagdirektør	1.298.400	1.272.400	2,0%
Askjell Utaaker	Divisjonsdir.	1.166.300	1.139.300	2,4%
Kristin Pundsnes	Økonomi- og finansdir.	1.236.500	1.210.000	2,2%

Lasse Hatletvedt	Seksjonsleder	852.500	830.000	2,7%
Hanne Klausen	Klinikkdir.	1.601.300	1.566.900	2,2%
Hans Olav Instefjord	Divisjonsdir.	1.277.500	1.247.500	2,4%
Lars Birger Nesje	Avdelingsdir.	1.294.300	1.266.500	2,2%
Erik Vigander	Kommunikasjonsdir.	1.100.000		
Odd Andrew Storetvedt	Personaldirektør	1.328.500	1.300.000	2,2%
Anne Taule	Klinikkdir.	1.323.900	1.295.500	2,2%
Aslak Aslaksen	Avdelingsdir.	1.324.400	1.296.000	2,2%
Britt Skadberg	Klinikkdir	1.302.200	1.274.200	2,2%
Else-Marie Løberg	Avdelingsdir	1.318.300	1.290.000	2,2%
Evelyn Neppelberg	Klinikkdir	1.205.900	1.180.000	2,2%
Gunnar Mellgren	Klinikkdir.	1.464.300	1.432.900	2,2%
Håkon Nordli	Klinikkdir.	1.236.800	1.210.000	2,2%
Sussane Albrechtsen	Klinikkdir.	1.430.700	1.400.000	2,2%
John-Helge Heimdal	Klinikkdir.	1.430.700	1.400.000	2,2%
Jon Wigum Dahl	Avdelingsdir.	809.900	789.900	2,5%
Kahtan Al-Azawy	Avdelingsdir.	1.201.300	1.173.300	2,4%
Kirsten Irene Stordal	Avdelingdir.	1.271.200	1.243.900	2,2%
Kjell Matre	Klinikkdir.	1.492.000	1.460.000	2,2%
Kjell Vikenes	Avdelingsdir.	1.432.500	1.401.800	2,2%
Kjersti Agnete Erdal	Klinikkdir.	1.226.300	1.200.000	2,2%
Lisbeth Rustad	Direktør	990.400	969.100	2,2%
Marit Grønning	Klinikkdir.	1.076.100	1.053.000	2,2%
Rolf Abrahamsen	Direktør	978.000	953.000	2,6%
Ola Mella	Avdelingsdir.	1.328.400	1.299.900	2,2%

Retningslinjer for 2017

Til grunn for Helse Bergen HF sine retningslinjer, ligg mellom anna generelle retningslinjer for leiarar i statlege føretak (fastsett av regjeringa Stoltenberg II 31.3.2011) kor hovudprinsippet er at leiarlønningane i føretaket skal vere konkurransedyktige, men ikkje lønnsleiande samanlikna med tilsvarende søsterføretak. Føretaket skal bidra til moderasjon i leiarlønningane.

Fastsetting av basislønn

Ved fastsetting av basislønn skal følgjande kriterier leggast til grunn:

- Lønnsutviklinga i føretaksgruppa Helse Vest generelt
- Lønnsutviklinga i samanliknande stillingar
- Resultatvurderingar i høve til dei mål og krav styret har sett.

Dette inneber at årlege justeringar av leiarlønningane ikkje skal skje før dei årlege tariffoppgjera i spesialisthelsetenesta er avslutta.

Lønnsjusteringane gjeld frå 1. januar 2017 for administrerande direktør og frå 1. mai 2017 for resten av leiargruppa.

Naturalytingar

Ytingane blir vurdert i høve til kva trong leiar har for å fungera i stillinga, likevel avgrensa til:

- Mobiltelefonordning i tråd med kva som er fastsett i føretaket
- Alminnelege forsikringsordningar i høve til lov og avtalar
- Eventuelt avisabonnement

Pensjonsordning

Leiande tilsette skal vere omfatta av offentleg tenestepensjon på lik linje med andre tilsette sine vilkår. Det vil seie gjennom ordinær ordning i KLP. Det er ikkje høve til å inngå avtale om pensjon utover ordinære vilkår gjennom KLP.

Sluttvederlag

Det er inngått avtale med administrerende direktør om inntil 12 måneders etterlønn dersom han blir sagt opp eller sjølv seier opp etter oppmoding frå styret eller leiar for styret.

Avtala gjeld ikkje om det ligg føre grovt pliktbrot eller vesentleg mislighald av arbeidsavtala.

Rett til etterlønn fell bort om han tiltrer anna stilling i eller utanføre helseføretaket eller mottar inntekt frå eigen næringsverksemd.

Andre høve

Personar i leiinga skal ikkje ha særskilt godtgjersle for styreverv i andre føretak i same føretaksgruppe.

Godtgjersle til revisor*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Revisjon etter lova	420	813
Utvida revisjon	32	0
Andre oppgaver som vedkjem attestasjonar	149	344
Sum honorar til revisor	601	1 156

Honorar til revisor i høve til inngått avtale:**480** **600**

Honorar i 2017 er oppgitt eksklusiv meirverdiavgift som følgje av innføring av nøytral meirverdiavgift for helseføretaka frå 1.1.2017. Honorar i 2016 er oppgitt inklusiv meirverdiavgift.

Note 7 Andre driftskostnader*Heile 1000*

	2017	2016
Transport av pasientar	153 861	176 992
Kostnader lokale inkl. energi og brensel	212 019	238 464
Kjøp og leige av medisinskteknisk utstyr, mv	81 266	91 149
Reparasjon, vedlikehald og service	145 900	181 678
Konsulenttenester	72 631	69 210
Anna ekstern teneste	407 036	421 561
Kontor- og kommunikasjonskostnader	44 889	57 519
Kostnader i samband med transportmiddel	11 534	13 133
Reisekostnader	53 063	52 807
Forsikringskostnader	6 070	7 841
Pasientskadeerstatning	2 707	3 553
Andre driftskostnader	15 641	37 355
Sum andre driftskostnader	1 206 616	1 351 264

Reduserte kostnader vedkommande andre driftskostnader 2017 samanlikna med 2016 har samanheng med innføring av nøytral meirverdiavgift jf. note 24.

Note 8 Finansposter

	2017	2016
Andre renteinntekter	6 615	12 997
Andre finansinntekter	356	2 343
Sum finansinntekter	6 971	15 341

Interne rentekostnader i føretaksgruppa	14 091	11 220
Andre rentekostnader	15	1 954
Andre finanskostnader	1 033	1 089
Sum finanskostnader	15 138	14 263

Note 9 Varige driftsmidler

Heile 1000 kroner

	Tomter og bustader	Bygninger	Anlegg under utføring	Medisinsk-teknisk utstyr	Transport-middel, inv. og utstyr	Sum
Kostpris 01.01	305 996	9 753 289	2 089 141	1 854 466	356 260	14 359 153
Tilgang i året			410 978	183 394	50 644	645 017
Tilgang verksemdoverføring						
Avgang i året	-3 012	-185 657	0	-447 494	-70 455	-706 617
Frå anlegg til utføring		1 687 266	-1 690 417	3 151		0
Kostpris 31.12	302 985	11 254 898	809 703	1 593 517	336 450	14 297 552
Akk. avskrivningar 31.12		4 289 185		780 949	151 196	5 221 330
Akk. nedskrivningar 31.12						
Balanseført verdi 31.12	302 985	6 965 713	809 703	812 569	185 253	9 076 223
Ordinære avskrivningar i året		289 065		170 710	34 576	494 352
Nedskrivningar i året						
Balanseførte lånekostnader		5 912				5 912
Levetider		15-60 år		7-12 år	3-17 år	
Avskrivningsplan		Lineære		Lineære	Lineære	

Langsiktige byggeprosjekt

Heile 1000 kroner

Investerings-prosjekt	Akk. rekn. per 31.12 i år	Akk rekn. per 31.12 i fjor	Tot.kostn. ramme	Prognose sluttsum	Avvik fra budsjett	Planlagt ferdigstilt
Mottaksklinikk	359 679	305 865	374 000	374 000	0	2017
BUSP trinn 2	342 107	235 740	3 387 000	3 387 000	0	2023
	701 786	541 605	3 761 000	3 761 000	0	

Mottaksklinikken er teken i bruk og vil rekneskapsmessig bli avslutta fyrste halvdel av 2018.

Note 10 Eigardeler i tilknytte selskap og andre aksjar/partar**Aksjar og partar i tilknytte selskap**

Heile 1000 kroner

	Kostpris ved kjøp	Balanseført eigenkapital på kjøps-tidspunkt	Balanseført verdi 01.01	Balanseført verdi 31.12	Andre endringar i året	Resultat i 2016	Nedskrivning i året
Innovest AS, 50%, Bergen	7 900	0	6 000	6 000	0	159	0
BTO AS, 33,43%, Bergen	1 057	9 018	1 057	1 057	0	13 101	0
	8 957	9 018	7 057	7 057	0	13 260	0

Investeringar i aksjar og partar*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Sum egedelar i tilknytta selskap	7 057	7 057
Sum investeringar i FKV og TS	7 057	7 057

Eigenkapitalinnskot i KLP	418 951	377 034
Sum investeringar i andre aksjar og partar	418 951	377 034

KLP, som er eit gjensidig selskap, har dekkja behovet for eigenkapital gjennom innskot frå kundane. I tillegg til dette kapitalinnskotet er det bygd opp eit eigenkapitalfond i selskapet for kvar kunde. Dette fondet består av opptent eigenkapital. Det samla eigenkapitalinnskotet i KLP kan endrast noko frå år til anna sjølv om det korkje er tapt eigenkapital eller innbetalt nye innskot. Om ein kunde flyttar pensjonsordninga si frå KLP til ein annan pensjonsinnretning vil kunden sin del av eigenkapitalinnskotet bli betalt attende. Dette er den einaste situasjonen der kunden faktisk kan disponera eigenkapitalinnskotet sitt.

Note 11 Andre finansielle egedelar*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Andre langsiktige lån og krav	3 000	3 000
Sum andre finansielle egedelar	3 000	3 000

Note 12 Varelager*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Varer for videresal:		
Råvarer	6 414	0
Sum varer for videresal	6 414	0

Varelager til eige bruk	4 247	11 624
Sum varelager	10 660	11 624

Kostpris lager	10 660	11 624
Bokført verdi 31.12	10 660	11 624

Verdien av varelagra er redusert med kr 2.665.112 som følgje av innføring av nøytral meirverdiavgift. Sjå elles omtale i note 24.

Note 13 Kundekrav og andre krav

Heile 1000 kroner

	2017	2016
Kundekrav	103 074	109 031
Konsernkonto	405 660	0
Krav på føretak i føretaksgruppa	342 546	232 193
Oppsamla inntekter	40 562	24 069
Andre kortsiktige krav	120 091	88 117
Sum krav	1 011 933	453 410

Endring i avsetting tap på kundekrav:

Avsetting for tap på kundekrav per 1.1	21 000	21 000
Endring i året i avsetting tap på kundekrav	-9 031	0
Avsetting for tap på krav 31.12	11 969	21 000

Konstaterte tap på krav i året**2 954** **2 843****Kundekrav har følgende fordeling på forfall:**

Krav som ikkje er forfalne til betaling	64 829	82 258
Krav forfalne med 1 - 30 dagar	13 274	3 890
Krav forfalne med 31 - 60 dagar	2 397	4 620
Krav forfalne med 61 - 90 dagar	3 207	1 543
Krav forfalne med meir enn 90 dagar	19 368	16 719
Kundekrav pålydande per 31.12.	103 074	109 031

Note 14 Kontantar og bankinnskot

	2017	2016
Skattetrekksmidler	252 141	243 066
Andre bundne konti*	0	228
Sum bundne kontantar og bankinnskot	252 141	243 294
Bankinnskot og kontantar som ikkje er bundne	62	161 645
Sum kontantantar og bankinnskot	252 203	404 939

*t.d. pasientmidlar og depositum

Helse Vest har konsernkontoordning. Helse Vest RHF har driftskreditt i Noregs Bank.

Note 15 Eigenkapital

Heile 1000 kroner

	Føretakskapital	Annann innskoten eigenkapital	Fond for vurderings- forskjellar	Annann eigenkapital	Total eigenkapital
Eigenkapital 31.12. i fjor	100	5 915 981	0	-502	5 915 579
Korr. av feil i tidl. års rekneskap					
Eigenkapital 01.01. i år	100	5 915 981	0	-502	5 915 579
Eigenkapitalstransa ksjonar					
Resultat dette året				87 744	87 744
Eigenkapital 31.12. i år	100	5 915 981	0	87 242	6 003 323

Eigenkapitalen beløp seg til 1 part lydande på kr 100 000. Parten er eigd av Helse Vest RHF.

Styringsmål frå eigar

Heile 1000 kroner

Styringsmål frå eigar	2017	2016	2002-2017
Årsresultat	87 744	175 472	-312 527
Overført frå strukturfond	0	0	332 725
Korrigert for endra levetider	0	0	351 174
Korrigert resultat	87 744	175 472	371 372
Pensjonskostnader det er teke omsyn til i resultatkravet*	0	0	23
Resultat jf. økonomiske krav	87 744	175 472	371 395
Resultatkrav	160 000	170 000	2 117 845
Åvvik frå resultatkrav	-72 256	5 472	-1 746 450

Note 16 Pensjonsforplikting

	2017	2016
Oppsamla pensjonsforplikting	18 272 514	16 891 652
Pensjonsmidlar	15 389 969	14 249 675
Netto pensjonsforplikting	-2 882 545	-2 641 977
Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforplikting	-406 439	-372 519
Ikkje resultatført tap/vinst av estimat- og planavvik inkl. aga	3 380 903	3 666 148
Netto bokførte forpliktingar inkl. arbeidsgivaravgift	91 919	651 652
Av dette balanseført netto pensjonsforplikting inkl. aga.	-192 838	-63 640
Av dette balanseført netto pensjonsmidlar inkl. aga.	284 757	715 292

Spesifikasjon av pensjonskostnad:

Noverdi av opptente pensjonsrettar i året	878 300	787 369
Rentekostnad på pensjonsforpliktinga	457 092	441 458
Brutto pensjonskostnad i året	1 335 392	1 228 827
Venta forteneeste på pensjonsmidlar	-514 660	-431 342
Administrasjonskostnader	53 601	50 680
Netto pensjonskostnad inkl. administrasjonskostnad	874 333	848 165
Aga netto pensjonskostnad inkl .adm.kostnad	123 281	119 591
Resultatført aktuarielt tap(vinst)	132 165	169 584
Resultatført planendring	0	47 017
Res.ført del av nettoforplikting v/avk	29 479	33 831
Netto pensjonskostn. inkl. arbeidsgivaravgift	1 159 258	1 218 188
Andre pensjonskostnader*	4 618	2 608
Sum pensjonskostnader	1 163 876	1 220 796

Økonomiske føresetnader:

Diskonteringsrente	2,40%	2,60%
Venta forteneeste på pensjonsmidlar	4,10%	3,60%
Årleg vekst i lønn	2,50%	2,50%
Årleg pensjonsregulering	1,48%	1,48%
Årleg vekst i grunnbeløp til folketrygda	2,25%	2,25%
Talet på yrkesaktive personar med i ordninga	10 776	10 609
Talet på oppsette personar med i ordninga	14 432	13 937
Talet på pensjonistar med i ordninga	6 408	6 009

Spesifikasjon av premiefond

Saldo 1.1.	866 564	641 407
Tilført premiefond	194 544	225 157
Uttak fra premiefond	-452 329	0
Saldo per 31.12.	608 779	866 564

*Gjeld premie betalt for pensjonsforsikring som ikkje er aktuarrekna, servicepensjonar og andre kostnader som vedkjem pensjon og sikringsordning.

Føretaket har ytingsbasert tenestepensjonsordning i KLP. Denne pensjonsordninga tilfredsstillir krava i lov om offentlig tenestepensjon.

Ytingsbasert pensjonsordning

Føretaket har ei offentlig kollektiv pensjonsordning (sikra pensjonar) for sine medarbeidarar, som gir ei bestemt framtidig pensjonsytning bygd på oppteningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Pensjonsordninga dekkjer AFP, alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnepensjon. Alderspensjonen er samordna med ytingar frå folketrygda.

Oppteningstid for full alderspensjon er 30 år. Saman med folketrygda gir full opptening ein alderspensjon på omkring 66 % av sluttlønn. Alderspensjonen blir etter det levealdersjustert tilsvarande alderspensjon frå folketrygda. Det blir ikkje opptent pensjon for lønn over 12 G (grunnbeløp i folketrygda), det vil seie at det er eit tak på 12 G. Alle vedtekne endringar i den offentlege tenestepensjonsordninga er innarbeida i berekningane.

Pensjonskostnaden for 2017 er bygd på føresetnader i rettleiing om pensjonsforpliktingar utarbeida av Norsk regnskapsstiftelse per 31.12.2015. Det er utarbeida eit beste estimat for pensjonsforpliktinga per 31.12.2017 der dei økonomiske føresetnadane som er gitt per 31.12.2017 er lagt til grunn. For avkastning i KLP/SPK for 2017 er det også vist eit beste estimat for pensjonsmidlane pr. 31.12.2017.

1. desember 2015 blei det vedteke ein forskriftsendring av reglane for berekning av den årlige ytinga for uføre i perioden mellom særaldersgrense og pensjonsalder med verknad for 2015. Endringa ga auka utbetalingar for arbeidsgivar hovudsakleg for perioden mellom 65 og 67 år for dei som har særaldersgrense på 65 år. Av omsyn til samanstillingsprinsippet blei effekten av planendringa i helseregionane sine rekneskap, flytta til 2016. Endra forplikting som følge av denne endringa blei innarbeida i berekna pensjonsforplikting per 31.12.2015 og lagt i posten ikkje resultatførte estimatavvik. I 2016 er denne verknaden ført i resultatet.

Føresetnader for dødelegheit

KLP har valt tabell for dødelegheit, K2013BE, som tar utgangspunkt i FNO sine analyser av dødelegheita i populasjonen for livsforsikring i Noreg og framskrivingar som SSB har føretatt.

Vidare er KLP uføretariff nytta.

Demografiske føresetnader:

Nytta tabell over dødelegheit	K2013BE	K2013BE
Uttak AFP etter erfaring	15-45%	15-45%

Frivillig avgang for sjukepleiarar (i %)

Alder (i år)	< 20	20-23	24-25	26-30	31-45	46-50	>50
Sjukepleiarar	25	15	10	6	4	3	0

Frivillig avgang for sjukehusleger og fellesordninga (i %)

Alder (i år)	< 24	24-29	30-39	40-50	51-55	>55
Sjukehusleger/Fellesordninga	25	15	7,5	5	3	0

Avtalefesta pensjon (AFP)

Føretaket har i tillegg til tenestepensjonar ein avtalefesta ordning for førtidspensjonar (AFP) etter reglane for offentlig sektor. Ordninga er 100% eigenfinansiert av føretaka, men blir administrert av KLP/SPK. Ettersom ordninga er tett integrert med ordinær tenestepensjon, er forpliktinga rekna inn i den totale pensjonsforpliktinga.

Note 17 Avsetning for langsiktige forpliktingar*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Avtalefesta permisjon*	200 000	180 000
Investeringsstilskot **	461 033	335 198
Avsetning til pasientskadeerstatning ***	11 000	11 000
Sum avsetning for forpliktingar	672 033	526 198

* Avsetjing inkluderer overlege- og spesialiststillinger:	1 235	1 146
Det er føresett uttak med %	70	69

Overordna leger og spesialister har avtalefesta rett til 4 månader studiepermisjon kvart 5. år. Under permisjonen mottar overlegane og spesialistane lønn. Lønnen blir kostnadsført og avsett som langsiktig forpliktingar etter kvart som retten blir opparbeida.

*Det er gjort ei vurdering av lønn og oppteningstid for den enkelte legen. Avsettinga inkluderer sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgivaravgift). Det er føresett uttak med 70 % av totalt opptente rettar.

** Investeringstilskottet blir ført til inntekt i takt med avskrivningane på den finansierte investeringa.

***Det er avsett for berekna forpliktingar for eigendelar vedkommande pasientskader som er meldte til Norsk Pasientskadeerstatning.

Note 18 Anna langsiktig gjeld*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Gjeld til føretak i same føretaksgruppe	2 056 587	1 969 586
Sum anna langsiktig gjeld	2 056 587	1 969 586

Av dette langsiktig gjeld som forfell seinare enn 5 år	1 521 674	1 641 641
--	-----------	-----------

Note 19 Anna kortsiktig gjeld*Heile 1000 kroner*

	2017	2016
Leverandørgjeld	394 322	443 014
Kortsiktig gjeld til føretak i same konsern	351 976	518 163
Skyldige feriepengar	648 320	615 430
Skyldig lønn	142 195	155 933
Anna kortsiktig gjeld	142 072	193 752
Sum kortsiktig gjeld	1 678 885	1 926 292

Note 20 Bruksrettar for universitet og høgskular

Universitet og høgskular har i tråd med rapport «Universitetsklinikkfunksjoner og sykehusreformen 2001-2002» frå Kyrkje, undervisnings- og forskningsdepartementet (no Kunnskapsdepartementet) rett til å nytte lokale ved Haukeland Universitetssjukehus og i andre delar av Helse Bergen HF der universitetet har aktivitet knytt til. Pr. 31.12.17 utgjorde universitetsareala 13 586 m² netto av Helse Bergens lokaler. Høgskulen i Bergen har tidsavgrensa leigerett til 619 m².

Namn på universitet eller høgskule m/ avtale	m ²
Universitetet i Bergen, tidsavgrensa bruksrett	13586
Høgskulen i Bergen, tidsavgrensa bruksrett	619

Note 21 Forsking og utvikling

	2017	2016
Øyremerka tilskot frå eigar til forskning	141 667	145 023
Andre inntekter til forskning	62 018	50 181
Basisramme til forskning	326 312	349 753
Sum inntekter til forskning	529 997	544 957
Basisramme til utvikling	103 257	111 076
Sum inntekter til utvikling	103 257	111 076
Sum inntekter til forskning og utvikling	633 254	656 033
Kostnader til forskning - somatikk	403 269	433 363
Kostnader til forskning - psykisk helsevern	56 427	59 243
Kostnader til forskning - TSB	24 243	4 618
Kostnader til forskning - anna	46 057	47 733
Sum kostnader til forskning	529 997	544 957
Kostnader til utvikling - somatikk	50 446	61 831
Kostnader til utvikling - psykisk helsevern	12 597	10 487
Kostnader til utvikling - TSB	2 463	3 763
Kostnader til utvikling - anna	37 750	34 994
Sum kostnader til utvikling	103 257	111 076
Sum kostnader til forskning og utvikling	633 254	656 033
Talet på avlagde doktorgrader	40	46
Talet på publiserte artiklar	702	675
Talet på årsverk nytta til forskning	373	343
Talet på årsverk nytta til utvikling	73	71

Note 22 Nærstående parter

Nærstående til Helse Bergen HF er definert i rekneskapsloven § 7-30b og rekneskapsforskrifta § 7-30b-1. Vesentlige transaksjoner med nærstående parter kjem fram i denne og andre noter i årsrekneskapen.

Ytingar til leiande tilsette er omtalt i note 6, og mellomverande med konsernselskap i Helse Vest er omtala i notane 2,3,8,13,18,19 og 23. Helse Bergen HF mottar det vesentlegaste av sine inntekter frå eigar, det vil seie Helse Vest RHF.

Transaksjoner med dei andre regionale helseføretaka er i hovudsak knytt til oppgjør for gjestepasientar. Det vil seie pasientar busett i Helse Vest regionen og som på grunn av midlertidig opphald, fritt sjukehusval eller manglande kompetanse eller kapasitet i egne føretak, får behandling i helseføretak utanfor Helse Vest regionen eller i private sjukehus andre helseregionar har avtale med.

Helse Bergen HF sitt kjøp frå andre regioner innan dette området utgjorde 142 millionar kroner i 2017 mot 127 millionar kroner i 2016. Tilsvarende sal utgjorde 190 mill kroner i 2017 mot 175 millionar kroner i 2016. Det vesentlegaste av gjestepasientoppgjøret er basert på avtala måtar å rekna pris.

Det vesentlegaste av inntekter i Helse Bergen HF er Helse Vest RHF si overføring av tilskott og aktivitetsbaserte inntekter. Ordinært kjøp og sal mot andre føretak i Helse Vest i 2017 utgjorde hhv 748 og 143 millionar kroner.

Medikament utgjør ein stor del av Helse Bergen HF sine kostnader. Innan forskning og utvikling er det samarbeid mellom legemiddelindustrien og sjukehusa. Det regionale helseføretaket har inngått gjensidig forpliktande avtale med Legemiddelindustrien omkring etikk knytt til avtaler på dette området. Avtala er bindande for helseføretaka.

Helse Bergen HF har gjennomført en kartlegging og dokumentasjon av styremedlemmer og leiande tilsette sine verv som kan tenkast å komme i konflikt med relasjonar føretaka har til andre aktørar. Helseregionen er blant anna underlagt lov om offentlige kjøp.

Note 23 Krav og gjeld mellom føretaka i Helse Vest

Heile 1000 kroner

Føretak	Kortsiktige fordringar	Langsiktige fordringar	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld
Helse Vest RHF	662 960	0	271 203	2 056 587
Sjukehusapoteka Vest HF	1 483	0	34 095	0
Helse Stavanger HF	24 692	0	577	0
Helse Fonna HF	39 202	0	172	0
Helse Førde HF	16 127	0	416	0
Helse Vest IKT AS	3 742	0	45 514	0
Helse Vest Innkjøp HF	0	0	0	0
	748 206	0	351 976	2 056 587

Note 24 Nøytral meirverdiavgift – ny finansieringsordning for helseføretaka

Heile 1000 kroner

Gjennom Stortingets behandling av Prop. 1 S (2016-2017) for Helse- og omsorgsdepartementet er det frå 1.januar 2017 innført ei ordning med nøytral meirverdiavgift for helseføretaka. Innføringa inneber at helseføretaka får kompensert meirverdiavgift på ei rekkje varer og tenester som inngår inn i drifta av verksemda. Ordninga skal vere budsjettneøytral for staten i innføringsåret. Dette inneber at basisløyvinga til dei regionale helseføretaka er redusert tilsvarende det som er forventa å bli refusjonsomfanget for helseregionane sett under eitt. Inntektsreduksjonen er delt mellom helseregionane i tråd med ordinær inntektsfordelingsmodell. For Helse Bergen HF inneber dette at basisramma for 2017 er redusert med 456 mill. kroner. For Helse Bergen HF utgjør dette totalt 414 mill. kroner i 2017, sjå tabell nedanfor. I tillegg kjem reduserte kostnader til kjøp av varer- og tenester frå Helse Vest IKT AS, som også er omfatta av ordninga. For Helse Bergen HF sin del utgjør dette kroner 37 mill. kroner i 2017. Samla sett er altså kostnadene redusert med kroner 451 mill. kroner.

	Faktisk kostnad 2017	Kompensert meirverdiavgift
Kjøp av helsetenester	348 208	3 928
Varekostnad	1 300 715	303 496
Lønn og annan personalkostnad	7 673 706	1 690
Ordinær avskrivning	494 352	0
Nedskrivning	0	0
Annan driftskostnad	1 206 616	105 193
	11 023 596	414 307